

ARNE GARBORGS PLASS 4 AS
Postboks 6671 Etterstad
0609 OSLO

Ref.:
23/05272-5 / 2.4.2

Dato:
14.08.2024

Saksbehandler:
Olav Kalvig

Vedtak om tillatelse til utslipp av radioaktive stoffer og håndtering av radioaktivt avfall i forbindelse med utbygging og rehabilitering av det gamle Deichmanske Bibliotek, Arne Garborgs plass 4 AS

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) fatter vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av naturlig forekommende radioaktive stoffer og håndtering av radioaktivt avfall i forbindelse med utbygging og rehabilitering av gamle Deichmanske Bibliotek. Tillatelsen er gyldig til 31. desember 2027. Tillatelse TU24-13 med vilkår ligger vedlagt. Sluttrapport for prosjektet skal sendes DSA senest innen 01. mars 2028.

DSA viser til «Søknad til Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet om utslipp av radionuklider i forbindelse med anleggsvirksomhet», datert 20. juni 2024.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16, jf. forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall § 4, jf. avfallsforskriften kap. 16.

I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven, strålevernloven og forskrifter som er hjemlet i disse lovene.

Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår er omfattet av tillatelsen hvis opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller anses å ha vært kjent på en annen måte da vedtaket ble truffet.

Forurensning fra virksomheten er uønsket. Selv om slike utslipp holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter som DSA ikke uttrykkelig har satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

DSA kan foreta endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsforskriften § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Brudd på krav som følger av forurensningsloven og strålevernloven og forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Tillatelsen gjelder fra dags dato til 31. desember 2027.

Postadresse Postal address:
Postboks 329 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norway
T +47 67 16 25 00
F +47 67 14 74 07

Besøksadresse Office:
Grini næringspark 13
1361 Østerås, Norway
dsa.no
dsa@dsa.no

Swift address: UNBANOKK
Bankkonto Bank account:
8276 01 00494
IBAN: NO76 8276 01 00494
Org.nr.: 867 668 292

Søknaden

Arne Garborgs plass 4 AS oppgir i søknaden at de ønsker å bygge ut og rehabilitere det gamle Deichmanske Bibliotek på Arne Garborgs plass 4 i Oslo kommune. Ettersom det vil påtreffes potensielt syredannende bergarter, vil utslippene som følger av dette prosjektet overskride grenseverdier for utslipp av radioaktive stoffer i vedlegg II i forskrift om forvaltningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall.

Arne Garborgs plass 4 AS opplyser om at vann påvirket av potensielt syredannende skal renses i rensaneanlegg for å fjerne mest mulig suspendert stoff, før påslipp til kommunalt spillvannnett. Det skal aldri være mer enn 200 mg/L tørrstoff etter rensing. Virksomheten oppgir at det rensede anleggsvannet skal analyseres ukentlig for uran, thorium og kalium-40.

Arne Garborgs plass 4 AS skriver i søknaden at utgravde masser med potensielt syredannende bergart skal leveres til godkjent mottak, uten nevneverdig mellomagring.

Virksomheten har foretatt en miljørisikovurdering ved hjelp av modelleringsverktøyet ERICA på endelig resipient og benyttet konservative verdier. Resultatene av beregningen viser at utslippene ikke forventes å ha signifikant påvirkning på miljøet.

Saksbehandling

DSA behandler søknader om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven i henhold til forurensningsforskriftens kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

Saksbehandlingen ble gjort på bakgrunn av innsendt søknad, datert 20. juni 2024.

Søknaden ble ikke sendt på høring i henhold til forurensningsforskriften §§ 36-7 og 36-8 fordi tiltaket anses å være av mindre miljømessig betydning jf. § 36-9 annet ledd bokstav b.

Regler vedtaket bygger på

Radioaktiv forurensning krever tillatelse så lenge denne ikke er lovlig etter forurensningsloven § 8 tredje ledd, jf. § 7 første ledd. I forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall § 4 er det fastsatt grenser for utslipp av radioaktive stoffer som alltid krever tillatelse og dermed aldri er lovlig etter § 8 tredje ledd. Grensene er angitt i Bq/g eller Bq/år.

I vurderingen om tillatelse til forurensning skal gis eller ikke, legges det vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd, jf. § 18 nr. 5.

Dersom myndighetene gir tillatelse til forurensning, kan myndighetene sette de vilkår som er nødvendige for å motvirke at forurensningen fører til skader eller ulemper, for å fremme effektiv energiutnyttelse og om beskyttelses- og rensetiltak og gjenvinning jf. forurensningsloven § 16.

Forurensningsloven § 2 nr. 3 omhandler tiltak for å unngå og å begrense forurensning og avfallsproblemer, og sier at det ved løsning av et forurensningsproblem skal benyttes teknologi som ut fra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater. Ved fastsettingen av vilkårene skal det legges til grunn hva som kan oppnås ved innføring av beste tilgjengelige teknologi (BAT).

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurdering av saken.

Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 trekkes også inn i skjønnsutøvingen. De nevnte bestemmelser i naturmangfoldloven skal således inngå i skjønnsutøvingen ved saksbehandling etter forurensningsloven.

Begrunnelse for DSAs vedtak

DSA har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, lagt vekt på de forurensningsmessige ulempene ved vedtaket sammenholdt med de fordelene og ulempene tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsetting av vilkårene har vi lagt til grunn hva som kan oppnås ved innføring av beste tilgjengelige teknikker (BAT).

I forbindelse med utbygging og rehabilitering av Gamle Deichmanske bibliotek vil det gjennomføres gravearbeider i berg som består av syredannende bergart. Syredannende bergarter som alunskifer inneholder blant annet naturlig forekommende uran, og vann som har vært i kontakt med slike masser inneholder ofte uran som enten er løst i vann eller som partikler. Virksomheten har analysert vannet og analysene viser at totalutslippet fra prosjektet vil overstige grenseverdiene for utslipp av naturlig forekommende radioaktive stoffer i forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall vedlegg II.

Vurdering av innholdet av radioaktive stoffer

Arne Garborgs plass 4 AS har fått utført beregninger av forventet utslipp til det kommunale spillvannsnettet som deretter vil føres til kommunalt renseanlegg, før utslipp til Oslofjorden. Virksomheten oppgir at verdiene er estimert som konservative, virksomheten antar at det reelle utslippet vil være lavere. Virksomhetens miljørisikovurdering som ble utført ved hjelp av ERICA viser at det ikke forventes negativ påvirkning av miljøet som følge av utslippet.

De anslåtte konsentrasjonene av naturlig forekommende uran (både oppløst og partikulært) i vannet som skal slippes ut til kommunalt spillvannsnett er anslått å ligge på maksimalt 23,5 ug/L. Til sammenligning er Verdens helseorganisasjons (WHO's) anbefalte grenseverdi for uran i drikkevann 30 ug/L. Utslippene vil også fortynnes i spillvannsnettet før videre utslipp til Oslofjorden som endelig resipient.

DSA vurderer at risikoen for negativ påvirkning av miljøet som følge av utslippet er lav ved gjennomføring av tiltakene som er beskrevet i søknaden.

Rapportering

Virksomheten skal rapportere årlig til DSA i henhold til punkt 6 i tillatelsen. I tillegg skal det utarbeides en sluttrapport som skal oversendes DSA innen 1. mars 2028 i henhold til tillatelsens punkt 7.2.

Vedtak om tillatelse

DSA fatter vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av radioaktive stoffer og håndtering av radioaktivt avfall i forbindelse med utbygging og rehabilitering av gamle Deichmanske Bibliotek for Arne Garborgs plass 4 AS.

DSA vurderer på bakgrunn av informasjonen fremkommet i søknaden og under behandlingen av søknaden at risikoen for negativ påvirkning på mennesker og miljø er liten. DSA har vurdert at fordelene ved å tillate radioaktivt utslipp og håndtering av radioaktivt avfall i forbindelse med utbygging og rehabilitering av Gamle Deichmanske bibliotek er større enn ulempene dette vil medføre. DSA konkluderer derfor med at det omsøkte utslippet av radioaktive stoffer til vann og håndteringen av radioaktivt avfall kan tillates. Virksomheten skal likevel til enhver tid vurdere tiltak for å redusere utslippene.

Tillatelsen er gitt tillatelsesnummer TU24-13. Tillatelsesnummeret bes oppgis ved fremtidige henvendelser til DSA angående saken.

Vedtak om gebyr

DSA viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt virksomheten den 10. januar 2024. Virksomheten skal betale gebyr for fastsettelse av tillatelser i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnadene ved behandling av søknaden. Gebyrsatser for fastsettelse av tillatelser etter forurensningsloven følger av forurensningsforskriften § 39-4.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil virksomheten bli ilagt et gebyr på kr. 13 200,- for behandlingen av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Dette tilsvarer gebyrsats 8 for arbeid med fastsettelse av tillatelser. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra DSA for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriften kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang for vedtak om gebyr

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. En eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til DSA. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom DSA tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Klageadgang for vedtak

Hele eller deler av dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretting om vedtaket har kommet frem, eller klageren fikk eller burde ha tilegnet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal sendes til DSA, og angir hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes og andre opplysninger av betydning for saken bør også nevnes.

En eventuell klage medfører ikke automatisk at gjennomføringen av vedtaket utsettes. DSA eller Klima- og miljødepartementet kan etter anmodning eller eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen avgjort. Avgjørelsen om spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. DSA vil gi nærmere opplysninger på forespørsel. Vi vil også kunne gi opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler med betydning for saken.

Med hilsen

Elin Ohlin
seksjonssjef

Olav Kalvig
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

Tillatelse - TU24-13

Liste over kopimottakere:

OSLO KOMMUNE BYMILJØETATEN
OSLO KOMMUNE VANN- OG AVLØPSETATEN
STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS
MULTICONSULT NORGE AS, Erik Gausen
MULTICONSULT NORGE AS, Therese Flaathen Loe